

RAADSVOORSTEL:

2008-2009

Ons kenmerk: RO 08.1739584

Registratienummer : GR 08.

Ingekomen op :

Onderwerp: Monitoring doelsoorten ecologie

Groningen,

Aan de raad,

Inleiding.

Op 23 april 2008 heeft uw raad de "planning ecologisch beheer Stadsbeheer" voor 2008 vastgesteld (RO 08.1595670). Eén van de onderdelen uit deze planning is het monitoren van gebieden in de Stedelijke Ecologische Structuur (SES). Het afgelopen jaar hebben wij een monitoringsystematiek ontwikkeld. Voordat we deze systematiek verder toe-lichten, verduidelijken we eerst de relatie tussen de SES, doelsoortenbeleid, beheer-plannen en monitoring. Vervolgens leggen we uit waarom monitoring belangrijk is en hoe de monitoring is opgezet. We besluiten met een financiële paragraaf.

Relatie tussen SES, doelsoortenbeleid, beheerplannen en monitoring.

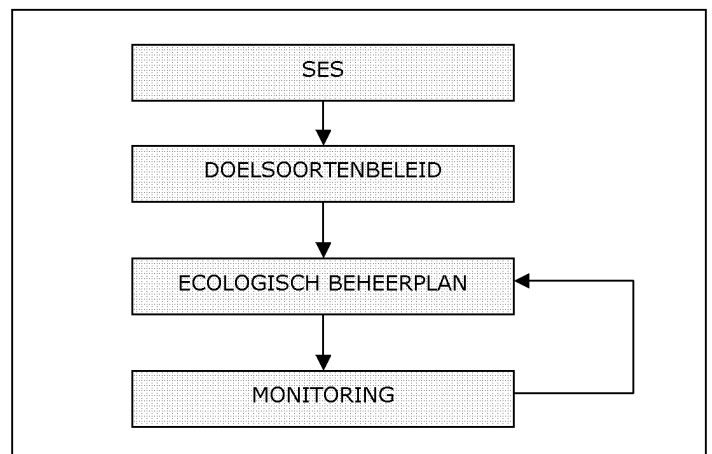
Stedelijke Ecologische Structuur.

De Stedelijke Ecologische Structuur is de ecologische infrastructuur van de stad. Deze bestaat voornamelijk uit groen- en waterelementen en is ingedeeld naar kerngebieden en ecologische verbindingen.

De SES geeft de verschillende levensgemeenschappen (ecosystemen) in de stad de mogelijkheid zich in onderlinge samenhang te ontwikkelen. Binnen de SES wordt gestreefd naar een aaneensluiting van biotopen binnen de verschillende gebieden met een verbinding naar het buitengebied.

Doelsoortenbeleid en beheerplannen.

Het doelsoortenbeleid geeft aan welke flora- en faunasoort in een bepaald gebied van de SES wordt nagestreefd. De gewenste doelsoort heeft een bepaalde natuurlijke omgeving nodig om zich te kunnen ontwikkelen of te vestigen. Aan de hand van een bepaalde

Figuur 1: relatie tussen SES, doelsoorten, beheerplan en monitoring

doelsoort wordt in een ecologisch beheerplan beschreven welke beheermaatregelen noodzakelijk zijn om de natuurlijke omgeving van de doelsoort te realiseren en te behouden. Een doelsoort is een kritische soort. Door te sturen op een doelsoort zullen andere soorten hiervan profiteren.

Voorbeeld: Willen we bereiken dat de doelsoort kleine bonte specht zich in het park gaat vestigen, dan is de aanwezigheid van dood staand hout noodzakelijk. Door bijvoorbeeld de stammen van zieke of gevaarlijke (oude) bomen bij kap te laten staan, in plaats van in het geheel weg te halen, wordt voor de kleine bonte specht de gelegenheid geboden een nestholte te maken. Door het voeren van een juist bomenbeheer wordt geprobeerd de soort in stand te houden of zelfs te laten uitbreiden.

Naast doelsoorten zijn ook begeleidende soorten vastgesteld. Deze soorten stellen minder hoge eisen aan de omgeving dan een doelsoort, maar zijn wel indicatief voor een goede ontwikkeling van de biotoop voor de doelsoort.

Bij het formuleren van de doelsoorten is gekeken naar de relatie die verschillende groengebieden met elkaar hebben. De bodemsoorten en waterhuishouding zijn hierin belangrijke schakels. Daarnaast is de relatie met het omliggende landschap erg belangrijk. Het omliggende landschap dient als referentie voor de te bepalen doelsoorten. Na analysering van de relaties van de groengebieden met elkaar is duidelijk geworden dat Groningen in vijf deelgebieden kan worden opgedeeld, namelijk deelgebied Noord (Hogeland), Oost (Euvelgunne), Zuid (Hondsrug), West (Peizermade) en het stedelijke gebied.

Monitoring.

De monitoring is een instrument om te meten of de inrichting en het beheer van groengebieden en verbindingzones voldoet aan de eisen van de doelsoorten. Wanneer tijdens een monitoring geen doel- of begeleidende soorten worden aangetroffen kan dat een indicatie zijn dat de inrichting of het beheer (en dus een beheerplan) van een gebied moeten worden aangepast. Zonder een monitoring is het niet mogelijk om te bepalen of de vastgestelde doelsoorten zullen worden gehaald.

Waarom is monitoring belangrijk?

De monitoringsystematiek moet het mogelijk maken om de komende jaren op een eenduidige manier de flora en fauna in de stad in kaart te brengen. De monitoring is specifiek gericht op de ontwikkelingen van de gebieden die binnen de SES vallen. Het doel van de monitoring is tweeledig:

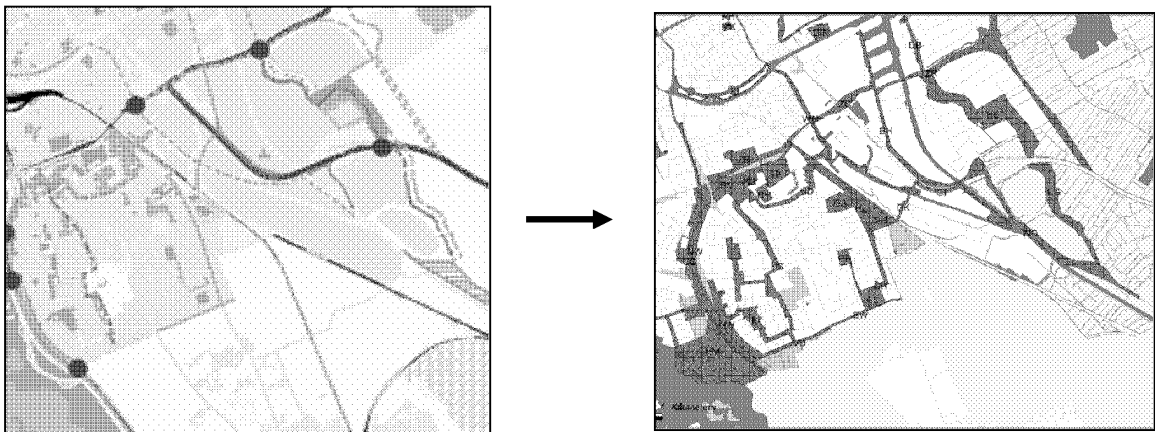
1. *Nagaan of de nagestreefde doelsoorten in een gebied worden behaald.*
We verwijzen naar vorenstaande beschrijving over doelsoorten en monitoring.
2. *Informatieverstrekking over (beschermde) planten en dieren in het kader van de flora- en faunawet.*

In 2002 is de flora- en faunawet vastgesteld. Dit betekent dat we grotere verantwoordelijkheid dragen ten aanzien van het voorkomen van (bijzondere) flora en fauna. Daarnaast hebben we ons geconformeerd aan de gedragscode Bestendig Beheer

waarin we aangeven op een zo natuurvriendelijk mogelijke wijze te zullen werken. Zonder gegevens over het voorkomen van (beschermde) planten en dieren kunnen we het beheer hierop niet optimaal afstemmen. De monitoring levert hierover belangrijke informatie. Daarnaast hebben we een verplichting informatie over beschermde flora en fauna aan te leveren aan derden die voor ons werkzaamheden uitvoeren of betrokken zijn bij onze projecten.

Opzet monitoring.

Om tot een goede monitoring van de SES te komen is de SES-kaart eerst omgezet in een kaart met duidelijk omkaderde en benoemde gebieden en verbindingzones. In het onderstaande overzicht is een fragment van beide kaarten ter illustratie weergegeven.

Figuur 2: Omzetten SES kaart naar een kaart met duidelijke omkaderde gebieden.

In totaal bedraagt het oppervlak te monitoren gebieden en verbindingzones ca. 1.400 hectare. We zijn er trots op dat we zoveel ecologische gebieden binnen onze gemeente hebben, maar tegelijkertijd maakt deze hoeveelheid het ons ook onmogelijk om alle gebieden in één jaar te monitoren. Om advies te kunnen geven over inrichting en beheer van de gebieden, moet elk gebied of verbindingzone per monitoring meerdere malen bezocht worden. Dit alles heeft ons doen besluiten de monitoring over vijf jaar te spreiden.

Code	Mon-nr	Locatie	Opp.	Rien	Flen	K	V	Per beheer bij:					Gemeente	Anders	Onbepaald
								2008	2009	2010	2011	2012			
RB	40	Roegebos	13,2	2914,3	678,6								X		
RP	41	Reitvliet (Paddepoel)	10,4	1820,6	815,7								X		
RZ	42	Reitdiep (Zernike)	31,3	6324,5	4073,8								X		
SC		Spoorzone Centrum	7,9	onbek.	onbek.								X	pro-rail	
SH	44	Selwerderhof	57,5	6820,0	1315,3								X		
SK	46	Van Sterkenborghkanaal	50,8	8234,2	6403,3								X		?
SN		Spoorzone Noord	11,5	onbek.	onbek.								X	pro-rail	
WK	14	Wilhelmakade	2,5	1636,8	onbek.								X		
Zuidoost															
BH	1	Barnholmstraat	10,2	2673,8	1915,6								X		
CB	17	Coendersborg	2,2	onbek.	434,9								X		

Tabel 1: fragment overzicht monitoring komende 5

Alle gebieden zullen in vijf jaar tijd één keer gemonitord worden (zie tabel 1). Na die vijf jaar zullen de gebieden volgens dezelfde monitoringcyclus opnieuw gedurende vijf jaar geïnventariseerd worden. Door de gegevens van het eerste monitoringsjaar te vergelijken met de volgende monitoring na vijf jaar, kunnen we conclusies trekken over de effectiviteit van het beheer ten aanzien van de doelsoorten. Op basis van de

monitoringgegevens kunnen we sturen in het ecologisch beheer, zodat zoveel mogelijk doelsoorten zich vestigen.

Monitoring 2008.

Zoals wij in de "planning ecologisch beheer Stadsbeheer" hebben aangegeven, zijn wij het afgelopen jaar gestart met het monitoren van een aantal kerngebieden en ecologische verbindingen in de stadsdelen Noorddijk, Zuid en Noordwest. Ook hebben wij vogel- en vleermuiskasten gemonitord. De monitoring is uitgevoerd zoals hierboven omschreven. De resultaten van de monitoring voor de gebieden Kalmoesstraat, Coendersborg, Groenestein en Roegebos verwerken wij in ecologische beheerplannen, die eind 2008 gemaakt zullen worden. In februari 2009 zullen wij u middels de nota "evaluatie ecologisch beheer 2008 en planning 2009" informeren over de resultaten van de monitoring.

Financiën.

Voor bruikbare resultaten is het belangrijk dat de monitoring een continu karakter krijgt en gedurende tien jaar wordt uitgevoerd. Om in deze tien jaar alle gebieden en verbindingzones binnen de SES twee keer te kunnen monitoren, zijn aanvullende middelen noodzakelijk. U hebt in de gemeentebegroting 2008 op 30 januari 2008 al € 110.000,-- incidenteel beschikbaar gesteld voor de monitoring en de evaluatie van de opzet van de monitoringsystematiek. Deze gelden zijn beschikbaar gesteld uit de extra gelden stadsmeierrechten. Uit deze extra gelden stadsmeierrechten is eveneens voor 2009 al een bedrag opgenomen in de planning, namelijk € 165.000,--. Middels dit raads-voorstel stellen wij u voor om deze gelden in 2009 incidenteel beschikbaar te stellen.

In het raadsbesluit van 23 april 2008 is eveneens gemeld dat er vanaf 2010 structureel geld nodig is voor extra onderhoudskosten in de SES en voor monitoring, inclusief de daarvoor benodigde aanpassingen aan het beheer. Op basis van de in 2008 uitgevoerde monitoring is voor de komende negen jaar een raming gemaakt van de kosten voor het uitvoeren van de monitoring. Deze raming is gebaseerd op werkelijke kosten en blijken hoger uit te vallen dan al is gemeld bij de gemeentebegroting 2008. De werkelijke geraamde kosten zullen jaarlijks € 170.000,-- bedragen. Bij deze stellen wij u voor deze kosten als integrale afweging in het kader van structureel nieuw beleid 2010 mee te nemen.

Begrotingswijziging 2009							
Betrokken dienst(en)	RO/EZ & Bestuursdienst						
Naam voorstel	Monitoring doelsoorten ecologie						
Incidenteel / Structureel	Incidenteel						
Soort wijziging	Exploitatie						
Pr. gr.	Financiële begrotingswijziging	Lasten	Baten	Saldo	Toevoeging reserve	Onttrekking reserve	Saldo
7.14	RO/EZ: Groen- en speelvoorzieningen	165.000	-	165.000-			165.000-
9.03	BSD: Concernstelposten (Stadsmeierrechten 2009)	165.000-	-	165.000			165.000
Totale begrotingswijziging		-	-	-	-	-	-

Wij stellen u voor te besluiten:

- I. de monitoringsystematiek vast te stellen;
- II. een exploitatiebudget 2009 beschikbaar te stellen van € 165.000,-- te onttrekken uit de post Groenstructuurplan en ecologisch beheer zoals op 14 november 2007 besloten bij de vaststelling van de besteding van de stadsmeierrechten;
- III. de benodigde structurele middelen voor de kosten van monitoring à € 170.000,-- als integrale afweging in het kader van het structureel nieuw beleid 2010 mee te nemen;
- IV. de gemeentebegroting 2009 dienovereenkomstig te wijzigen.

Burgemeester en wethouders
van Groningen,

de burgemeester,

de secretaris,

Jacq. Wallage.

H.P. Bakker.